Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 25 декабрь жума

Сотувда эркин нархда
№ 253 (2034)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Тошкент шаҳрида Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XIII сессияси ўз ишини давом эттирмоқда

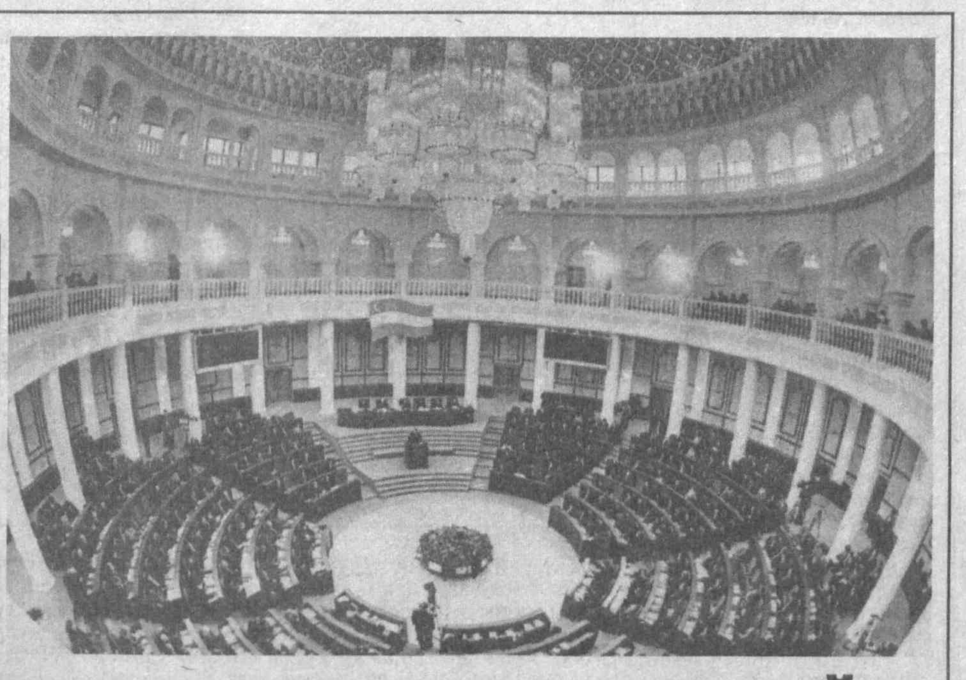

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎН УЧИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси 24 декабрда Тошкентда иш бошлади.

Парламент сессияси ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этмоқда.

Мажлислар залида Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари, республика ташкилотларининг раҳбарлари, хорижий давлатлар элчилари ва дипломатия корпуси вакиллари, республика ва хорижий оммавий ахборот воситаларининг мухбирлари ҳозир бўлганлар.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошқармоқда.

Сессия иштирокчилари 114-Қорадарё сайлов округидан Олий Мажлис депутати И.Теннинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб эсга олдилар.

Олий Мажлис сессия ишчи органи — котибиятни тузди, кун тартибини тасдиқлади.

Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида молия вазири Р. Азимов маъруза қилди. Парламентнинг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А.Аҳадов шу масала юзасидан қўшимча маъруза қилди.

1999 йилги Давлат бюджети лойиҳасини муҳокама қилишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси А. Тожиев, Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари, вилоят Хотин-қизлар қўмитасининг раиси Ш. Норбоева, Самарқанд вилояти Жомбой тумани ҳокими К. Исроилов, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг бош директори В. Сигедин, Ўзбекистон социал демократик "Адолат" партиясининг биринчи котиби, Тошкентдаги биринчи Давлат тиббиёт институтининг ректори Т. Даминов, республика Тадбиркорлар ва товар ишлаб чиқарувчилар палатасининг раиси М. Собиров, Деҳқон ва фермер хўжаликлари республика уюшмаси раиси А.Бобомирзаев иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сессия иштирокчилари ҳузурида сўзга чиқди. У келгуси йилги Давлат бюджети лойиҳасининг мазмунини, бундан буён иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кўпайтириш, халқ турмуши даражасини ошириш, кам таъминланган оилалар ижтимоий муҳофазасини кучайтириш юзасидан қандай чора-тадбирлар кўзда тутилаётганини ҳар томонлама очиб берди. Президент солиқлар тизимини такомиллаштириш, бошқарув аппарати ва ички ишлар органларини сақлаб туришга харажатларни янада камайтириш, қуролли кучларни ислоҳ қилиш юзасидан кўзда тутилаётган чора-тадбирларга алоҳида тўхталди, бу тадбирлар бюджет маблағи анча тежалишини таъминлайди ва тежалган маблағ ишлаб чиқариш соҳасига ажратилади. Шунингдек, у бюджет ижроси устидан парламент назоратини кучайтириш муҳимлигини таъкидлади.

Олий Мажлис Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджетини тасдиқлади.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқий масалалари бўйича парламент қўмитаси раисининг ўринбосари Ф. Муҳитдинова депутатларга Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодекси лойиҳасини иккинчи ўқишда тақдим этди. Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани ҳокими Ш.Алланазаров, Урганч қурилиш коллежи директори И.Бойжонов, Тошкент вилояти Бўка тумани ҳокими Р.Обидов, Ўзбекистон Халқ-демократик партияси Сурхондарё вилоят кенгашининг биринчи котиби Ҳ. Эрматов нутқидан сўнг Олий Мажлис Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодексини тасдиқлади.

Олий Мажлиснинг кечки йиғилиши Уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисидаги қонун лойиҳасини кўриб чиқиш билан бошланди. Уни Олий Мажлиснинг Қурилиш ва уй-жой-коммунал хўжалик қўмитаси котиби Т.Усмонов депутатларга тақдим этди. Бу лойиҳани муҳокама қилишда Андижон шаҳри ҳокими А.Собиров, "Ўзкоммунмаштаъминот" ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори О. Мансуров, Толимаржон ГРЭСи қурилиш бошқармаси монтажчилари бригадири В. Южалкин иштирок этди. Қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда маъқулланди, уни умумхалқ муҳокамаси учун "Халқ сўзи" ва "Народное слово" газеталарида эълон қилишга қарор қилинди.

Парламентнинг иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитасининг раиси А. Йўлдошев Тадбиркорлик ва тадбиркорлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисидаги қонун лойиҳаси тўғрисида маъруза қилди. "Ўзбекистон темир йўллари" Давлат-акционерлик компанияси Фарғона бўлимининг бошлиғи М. Мирҳамзаев, Хоразм вилояти Хонқа тумани ҳокими К. Ортиқов, Навоий шаҳри ҳокими Б. Ҳамдамов, республика Бизнес-фонди бошқаруви раиси А.Юсупов шу ҳужжат юзасидан сессия минбарига чиқиб, ўз фикрларини айтдилар. Депутатлар қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқулладилар ва уни умумхалқ муҳокамасига қўйишга қарор қилдилар.

Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси Н.Исмоиловнинг Хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти устидан давлат назорати тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тинглади. Қонун лойиҳасини муҳокама қилишда Фарғона вилояти Тошлоқ тумани ҳокими С. Мирзаев, Самарқанд вилояти Пастдарғом тумани ҳокими Ш.Исанов, Наманган вилояти ўсимликларни ҳимоя қилиш Мингбулоқ тумани инспекциясининг мудири К. Иззатиллаев иштирок этди. Депутатлар Хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти устидан давлат назорати тўғрисидаги қонунни қабул қилдилар.

Сессияда парламентнинг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов Лизинг тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Бу қонун лойиҳасини муҳокама қилишда Навоий вилояти Томди тумани ҳокими А. Назаров, Фарғона вилоятидаги "Қувамебель" акционерлик жамияти бошқаруви раиси М. Исмоилов, Муборак газ конлари бошқармаси бошлиғи Н. Зайниев иштирок этди. Депутатлар Лизинг тўғрисидаги қонунни биринчи ўқишда маъқуллаш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Сўнгра парламент Инвестиция фаолияти тўғрисидаги қонун лойиҳасини кўриб чиқди. Депутатларга уни Олий Мажлиснинг Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитасининг раиси А. Йўлдошев тақдим этди. Шу қонун лойиҳаси юзасидан Фарғона вилояти Қува туманидаги Ш.Рашидов номидаги "Анор" жамоа хўжалиги бошқаруви раиси М.Сайфитдинова сўзга чиқди. Олий Мажлис Инвестиция фаолияти тўғрисидаги қонунни қабул қилди.

СУРАТЛАРДА: сессия пайти.
А. ТЎРАЕВ ва Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

СЎЗ — СЕССИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

УЛУҒ НЕЪМАТ

Ҳабибахон УСМОНОВА, 200-Қудаш сайлов округидан депутат:

— Республикамиз Президентининг нутқи сессияга кўтаринки руҳ бағишлади. Юртбошимиз 1999 йилги Давлат бюжети истиқболимизга хизмат қилишига ишонч билдириш билан бирга, республикамизнинг ташқи ва ички сиёсатига ҳам тўхталиб ўтди.

Маълумки, республикамиз Президентининг қўшни Афғонистон, Тожикистон, умуман бутун дунёда тинчлик ўрнатишнинг нафақат фаол тарафдори, балки бу йўлда толмас курашчи эканлигини бутун жаҳон ҳамжамияти яхши билади. Бу сайъ-ҳаракатларни биз депутатлар бутун вужудимиз билан қўллаб-қувватлаймиз. Қаерда нотинчлик, хунрезлик бўлса, ўша ерда ҳаммадан кўра кўпроқ оналар азият чекади. Негаки, улар учун ўз жигарбандини жангу-жадалда, оғир аҳволда кўришдан аянчлироқ фожеа йўқ. Зеро, тинчлик — энг улуғ неъмат. Уни эъзозлаш, қадрига етиш лозим.

Юртимизда осойишталик, тинчлик барқарор бўлсин деб ҳам мана шундай сессияларда тараққиётимизга хизмат қилувчи муҳим ҳужжатларни қабул қилаяпмиз. Ишончим комилки, ушбу сессияда қабул қилинажак ҳужжатлар юртимиз равнақи, турмушимиз фаровонлиги йўлида муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

ТАРАҚҚИЁТ КЎПРИГИ

Нуриддин ЗАЙНИЕВ, 227-Косон сайлов округидан депутат:

— Давр кишилар руҳияти ва ҳаётида ўз суратини қолдиради, деган гап бор. Бу сурат, айниқса, Ватан ва халқ йўлида қилинадиган эзгу ишларда янада яққолроқ кўринади. Зотан, ўткинчи дунёда мангу қоладиган нарса ҳам шу. Миллатим, юртим дейдиган кишилар эса ана шу фоний дунё қиёфасини мангуликка муҳрлаш учун яшайдилар. Бу ҳақда ушбу сессияда Президентимиз ҳам алоҳида тўхталдилар. У киши шу азиз юрт нуфузи учун курашиш, халққа фидокорларча хизмат қилиб, унинг ҳаётини янада фаровон қилиш, келажак авлодга озод ва обод Ватан қолдириш кераклигини яна бир бор таъкидладилар.

Биласизми, шуларни назарда тутганда мазкур сессиянинг аҳамияти беқиёс эканлигига амин бўламиз. Чунки ҳар бир сессияда бўлгани каби ушбу анжуманда ҳам эзгу ишларга тамал тоши қўйилаяпти. Зеро, бошланган ислоҳотлар, қолаверса, тараққиёт кўп жиҳатдан ҳуқуқий замин яратишга бориб тақалади. Мазкур сессияда қабул қилинаётган қонун ҳужжатлари ўтказилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий заминини яратиб беради. Барчамизнинг эртанги кунга бўлган ишончимизни мустаҳкамлайди. Биргина Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджети келгуси йилда халқимиз ҳаёти, турмуш даражаси янада фаровон, дастурхони тўкин бўлишига, кучли ижтимоий сиёсатга қаратилган ёки «Уй-жой кодекси»нинг қабул қилиниши ҳам бу йўлда ташланган яна бир муҳим қадам бўлди.

ЁШЛАР КАМОЛ ТОПАДИ

Зевар ҲАСАНОВА, 107-«Сўғдиёна» сайлов округидан депутат:

Сессияда республикамизнинг 1999 йилги Давлат бюджети қабул қилинди. Унда барча соҳаларни бир маромда ривожлантириш асослари яратилган. Жумладан, келгуси йил бюджетида Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурига, таълим-тарбия базасини мустаҳкамлаш, умуман ёш авлодни камол топтиришга ҳам жуда катта эътибор берилган. 1999 йилда академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари қурилиши ва уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга 30 миллиарддан ортиқ маблағ ажратилди. Яъни республикамизнинг барча вилоятларида келгуси йилдан бошлаб дунё андозалари талабларига жавоб берадиган, энг замонавий ана шундай илм даргоҳлари ташкил этилиши учун пухта замин яратилди.

Таълим соҳасини янада ривожлантириш учун ҳам алоҳида эътибор берилди. Бу соҳа учун 143 миллиард сўм маблағ ажратилди. Бу ўтган йилдагига нисбатан қарийб 40 миллиард сўм кўпдир. Кўриниб турибдики, буларнинг ҳаммаси ёш авлодни ҳар томонлама камол топтириш, мустақил юртимизга садоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилади.

Сессия ишчанлик руҳида ўтаяпти. Айтиб ўтиш керакки, сессия кун тартибида кўриладиган бошқа масалалар ҳам жуда муҳим. Ўйлаймизки, депутатларимиз бу масалаларни ҳам теран ақл билан ўткир назарларидан ўтказадилар.

Ўз мухбирларимиз тайёрлашди.

ҲАММАМИЗГА ЮҚСИН, БУ ДАРД!

Бутун мамлакат, бутун жамият ва ҳар биримиз Президентимизнинг маърузалари ва суҳбатларини ҳамиша алоҳида бир илҳақлик ва катта бир қизиқиш билан кутиб олишга одатланганмиз. Бунинг жиддий ҳаётий сабаблари бор. Негаки, Йўлбошчимизнинг чиқишлари ҳар гал чуқур дастурий мазмунли бўлиб, улар бизни ўтиш даври мураккабликлари ичида йўлимизни яна бир карра равшанлаштиради, дунёқарашимизни чархлайди, маънавиятимизга руҳ ва қудрат бағишлаб, тараққиётимизнинг эзгу тамойилларига, адолатга, Ватаннинг нурли истиқболига ишончимиз ва эътиқодимизни минг чандон мустаҳкамлайди.

Президентимизнинг яқинда Самарқанд, Навоий, Тошкент вилоятлари халқ депутатларининг Кенгашлари навбатдан ташқари сессияларидаги нутқлари, республика Телерадиокомпанияси раиси билан суҳбати худди шу фазилатларга кўра, кенг жамоатчиликнинг ақл-идрокига, руҳиятига нақадар ларзакор куч билан таъсир кўрсатганлигини бир эслайлик. Ниҳоят, шу йилнинг 23 декабрь куни Вазирлар Маҳкамасида ислоҳотлар самарасини ошириш борасида маҳаллий ҳокимият идоралари масъулиятини кучайтириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури бўйича академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари қурилишини жадаллаштириш масалаларига бағишланган мажлисда давлатимиз раҳбарининг маърузаси ҳам чуқур таҳлилий руҳи, кенг концептуал ғояларга бойлиги билан бутун халқимизнинг диққат-эътиборини ўзига қаратди. Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисда бу икки масала узвий бирликда олиб қаралишининг чуқур замонавий маънолари бор. Энг биринчи сабаби шуки, қишлоқ хўжалиги соҳаси мамлакатимиз иқтисодиётида етакчи ўрин тутади. Бунинг устига, қишлоқда республикамиз аҳолисининг 60 фоиздан кўпроғи яшайди. Шу сабабли қишлоқда ислоҳотларнинг қандай бориши умумтараққиётимизнинг тақдирини кўп жиҳатдан ҳал қилади. Ислоҳотларнинг муваффақияти эса кадрлар масаласи билан боғлиқ. Қишлоқдаги ўзгариш, янгиланишлар янги тафаккурли, дунёқарашли, мустақиллик ишига фидойи кадрлар томонидан ҳал қилинади.

Давлатимиз раҳбари ўз маърузасида мамлакатимизда шаклланган макроиқтисодиёт барқарорлигининг янада мустаҳкамланганлиги якунланаётган йилнинг энг катта ютуғи эканлигини таъкидладилар. Шу билан бирга, иқтисодиётимиз ривожига ўз таъсирини кўрсатаётган ташқи ва ички объектив омилларга ҳаммамизнинг диққатимизни қаратди. Чиндан ҳам Ўзбекистон ҳозирги кунда кенг дунёга фаол ҳамкорлик ришталари билан чамбарчас боғланган. Айниқса, иқтисодий тараққиётимизда бу ҳолат яққол кўзга ташланади. Шу боисдан бугун жаҳонда, қўшни мамлакатларда юз бераётган молиявий инқироз бизнинг ҳаётимизга ҳам ўз таъсирини кўрсатмасдан қолмаяпти. Президентимиз ўз сўзларида бунинг аниқ иқтисодий далилларини келтирдилар. Масалан, жаҳон бозорида пахта толасининг қиймати 25 фоизга пасайганлиги умумжаҳон миқёсида юз бераётган молиявий инқирозлар билан боғлиқдир. Ички омиллар ҳақида гапирадиган бўлсак, жорий йилда қишлоқ хўжалигида пахтачиликнинг ўзи ҳам турли сабаблар таъсирида кутилган натижаларни бермади. Давлатга 800 минг тонна пахта кам сотилди. Бу — 250 минг тонна пахта толаси кам олинди, молиявий ҳисоб-китоблар тили билан айтадиган бўлсак, қишлоқ хўжалигида сезиларли даромад йўқотилди, деган гапдир. Бундай манзара жойлардаги раҳбарларни, қишлоқ хўжалиги мутахассисларини жиддий ўйлантирмоғи керак. Ана шундай вазият хўжаликларнинг иқтисодий мустаҳкамлигини таъминлаш, аҳоли турмуш даражасини юксалтириш йўлидаги саъй-ҳаракатларимизда муайян муаммоларни келтириб чиқармоқда. Президентимиз айтганларидай, ҳозирги иқтисодиётимизга хос бундай ҳақиқатларни халқимизга рўй-рост айтиш бурчимиздир. Шу билан бирга, юз берган муаммоларни ҳал этиш ҳозирги куннинг энг долзарб вазифалари сирасига киради. Бундай шароитда жойлардаги раҳбарлар олдига бор имкониятларни ишга солиб меҳнат қилаётган халқимиз турмушини мумкин қадар яхшилаш, уларга елкадош бўлиш, оғирини енгил қилишдек, муҳим вазифаларни ҳаёт кўндаланг қўймоқда.

Президентимиз шулар билан боғлиқ ҳолда қишлоқ ҳаётига хос яна бир жиддий муаммо ҳамон муаммолигича қолаётганлигини таъкидладилар. Бу — боқимандалик иллатидир. Боқимандалик, собиқ тузумдан «мерос» қолган бу ижтимоий иллатни, афсуски, ҳаётимиздан ситиб чиқариш осон бўлмаяпти. Ҳамон қишлоқ хўжалигида ислоҳотларнинг ўрнидан яхши силжимаётганлиги сабабли дала меҳнатида шуғулланаётган одамлар ҳаддан ташқари кўпчиликни ташкил қилади. Хорижий илғор давлатларда қишлоқ хўжалиги соҳасида шуғулланаётганлар бармоқ билан санарли даражадаги фоизларни ташкил этади. Бизда эса қишлоқдаги кишиларнинг деярли барчаси қишлоқ хўжалиги меҳнати билан банд. Шундай вазиятнинг ўзи қишлоқларда меҳнатнинг бошқа шаклларини юзага келтириш, ижтимоий инфратузилмаларни ривожлантиришни тақозо этади. Бундай тадбир ишсизликни бартараф этишдан ташқари у ердаги ҳаётни ҳар жиҳатдан ривожлантирган, моддий ва маънавий фаровонликни янада равнақ топтирган бўлур эди. Бироқ, бу масала қишлоқдаги ислоҳотнинг ҳамон энг оғир вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда. Жойлардаги раҳбарлик тузилмалари эса, ё бу масаланинг моҳиятини чуқур идрок эта олмаяптилар ёки улар шунчаки ҳафсаласизлик, боқибеғамлик балосидан қутула олмаяптилар.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ислоҳотнинг сусткашлиги, Президентимиз таъкидлаганларидай, яна бир масалада намоён бўлмоқда. Бу жабҳада меҳнатнинг янги усуллари, бозор иқтисодиёти талабларига мос илғор меҳнат шакллари ўзига дадил йўл очмаяпти. Мулкий пай, оила пудрати, айниқса, деҳқон хўжалиги тизимини ривожлантириш ислоҳотнинг долзарб масалаларидан бўлиб қолаяпти.

Қишлоқ хўжалиги меҳнатини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари Олий Мажлис томонидан қабул қилинган бир неча янги қонунларда баён қилиб берилган бўлса-да, лекин маҳаллий раҳбарлар уларга етарли амал қилмаяпти. Масалан, хўжалик ва деҳқон хўжаликлари, фермерлар ўртасидаги шартномалар сифатсиз тузилмоқда. Бунинг устига, уларда қўйилган ўзаро талаблар, аввало, хўжалик раҳбарлари томонидан бузилаяпти. Бундай ҳолатлар жойларда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш кескин масалалардан бўлиб қолаётганлигини кўрсатади.

Шулар билан боғлиқ равишда Президентимиз жойлардаги раҳбарлар қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни ривожлантириш билан боғлиқ қонунларни, ҳукумат қарорларини яхши идрок этмаётганликларини, бу борада ҳафсаласизликка, масъулиятсизликка йўл қўйилаётганлигини тўғри таъкидладилар.

Шу боисдан ҳам мажлисда қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш билан боғлиқ равишда кадрлар муаммоси ҳам бутун ўткирлиги билан қўйилди. Кадрлар масаласи қишлоқ хўжалигида нечоғли салмоқли аҳамиятга эга эканлигини давлатимиз раҳбари яна бир факт билан исбот этдилар. Жорий йилда республикада 104 та хўжаликнинг санациялаштирилгани натижасида юз берган оғир шароитда ҳам мазкур жамоалар йилни яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Бунинг сабаби шуки, санация жараёнида ўша хўжаликларда янги раҳбар кадрлар бошқарувга келди. Улар ишни тубдан қайтадан ташкил этдилар. Бу эса яхши натижалар берди. Хўжаликлар меҳнатдан илк бор даромад кўрдилар. Тилга олинган хўжаликларда 41 минг киши бошқа ишлар билан таъминланди. Қишлоқ инфратузилмалари ранг-баранглашди. Ана шулар ҳисобга олинган ҳолда республикамизда бу йил яна 150 та хўжаликни санация қилиш режалаштирилмоқда.

Президентимизнинг маърузасида Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини изчил амалга ошириш тараққиётимизнинг ўзи тақозо этаётган бош масала эканлиги алоҳида таъкидланди. Кадрлар тарбияси кенг қамровли тушунчадир. Ёш авлод муқаррар равишда янги асосларга ўтаётган давлатимиз, жамиятимиз бошқаруви тепасига келади. Улар биз бошлаган улкан ишларни давом эттирадилар, Ўзбекистоннинг буюк давлатлар қаторига кириши, келажаги обод ва фаровон бўлиши, ҳуқуқий демократик давлат, адолатли фуқаролик жамияти майдонга келиши кўп жиҳатдан ана шу ёш авлоднинг саъй-ҳаракатларига, тарбиясига боғлиқ. Шу сабабли Президентимиз янги авлод тарбиясига энг муҳим вазифалардан бири деб қарамоқда. Бу йўлда мисли сиз ғамхўрлик намуналарини кўрсатмоқда. Халқимиз буни кўриб турибди ва давлатимиз раҳбарининг шу эзгу мақсадларга қаратилган барча фаолиятини, улуғ саъй-ҳаракатларини чин дилдан қўллаб-қувватламоқда. Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисда Йўлбошчимизнинг **«Болаларимиз ва набираларимиз биздан кўра билимли, кучли, ақлли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт»** деган шижоатли сўзлари бу борадаги йўл қатъий ва кенг истиқболли эканлигини яна бир бор намоён этди.

Шу мақсадда мамлакатда моҳиятан янги ўқув муассасалари — академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ташкил этилиши муҳим аҳамиятга эга. Давлатимиз ўзининг янги йилга мўлжалланган бюджетида фақат шундай ўқув юртларининг қурилиши учун 34 миллиард сўм миқдорида маблағ ажратишни режалаштирганлиги алоҳида қувонарли кўрсаткичдир. Бу соҳада бутун бошли лойиҳалаш институтлари энг илғор, муҳташам, халқаро андозалардаги, кўрган кўзни қувонтирадиган лойиҳаларни тайёрлашга даъват этилган. Йўлбошчимиз бу борада мажлис иштирокчилари олдига катта вазифаларни қўйдилар. Ҳар бир туманда замонавий талабларга жавоб берадиган шундай билим даргоҳлари бунёд этилиши зарурлигини таъкидладилар.

Кадрлар масаласи ҳақида гап кетганда Юртбошимиз ҳозир амалда турган раҳбарларнинг ҳам бетакрор фазилатларини қадрлаб тилга олдилар. Бу улардаги катта иш тажрибаси, ҳаётнинг пасту баландини, оқу қорасини чуқур билишидир. Авлодлар ворислиги — муқаррар ҳақиқат. Шу билан бирга, катталарнинг улкан ҳаёт тажрибаси жўшқин, истиқлол идеалларига фидойи ёшларга ҳам сингдирилиши, уларнинг тарбиясида ўзига хос мактаб ролини ўташи керак. Бу яхши самаралар беради.

Биз янги аср бўсағасида турибмиз. Мамлакатимиз тинч, осойишта. Президентимиз бошчилигида, келажакнинг асослари ҳар тарафлама белгилаб берилган ҳаётбахш давлат дастурлари раҳнамолигида олға ҳаракатланаяпмиз. Айрим қўшни давлатларда раҳбарлик билан халқ ўртасида ниҳоятда катта жарликлар пайдо бўлаётган бир пайтда Ўзбекистонда Президентимиз барчамиздан кўра халққа яқин бўлиб, унинг дарди билан яшаб, бизни ҳам шунга даъват этмоқдалар. Давлатимиз раҳбарининг Вазирлар Маҳкамасидаги маърузаси бизнинг ёрқин истиқбол йўлидаги саъй-ҳаракатларимизга янги қанот, куч-қудрат ва илҳом бағишлаши, шак-шубҳасиздир.

Фақат Президентимизга хос теран мушоҳадалилик, толмас изланувчанлик, Ватан ва халқ фаровонлиги йўлидаги жонкуярлик, мисли сиз куйди-пишдилик, мустақиллик ғалабаларини босқичма-босқич мустаҳкамлаб боришга қаратилган олийжаноб интилиш ва қатъиятлари ҳамма-ҳаммамизга юқсин, барчамизнинг руҳий-маънавий ва шахсий дунёмизнинг бебаҳо мулки ва раҳнамоси бўлиб қолсин, илоҳим.

Аббосхон УСМОНОВ.

САОДАТНОМА

МУНОСАБАТ

ТАРИХ – ҲАММАМИЗНИКИ

Миллий мустақилликни қўлга киритгач, халқимиз олдида мураккаб ва улкан вазифалар турарди. Иқтисодиёт соҳасидаги вазифа шўролардан мерос — шарти кетиб парти қолган иқтисоднинг янги пойдеворини қуриш бўлса, фан ва маънавият соҳасида мутлақо янги назария ва концепциялар яратиш сингари чигал муаммо турарди. Шўролар тузуми яратган ижтимоий фанлар тизимини бинога қиёсласак, шундай аҳволда эдики, уни пойдеворигача бузиб, ўрнида янги иншоот қуриш лозим эди. Ижтимоий фанлар орасида айниқса, миллий республикалар тарихи фани янгиланишга муҳтож эди. Бу вазифа ҳам мамлакатимизда муваффақиятли ҳал қилинди.

Тоталитар тузумдан бозор муносабатларига ўтаётган мамлакатлар орасида иқтисодиётни ривожлантириш борасидаги ютуқларимиз қанчалик салмоқли бўлса, фан ва маданиятни ривожлантиришдаги муваффақиятлар ҳам шунчалик залворлидир. Тарих фанининг ривожланишига шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, узоқ-яқин қўшни малакатларда асосан шўролар давридан қолган тарих у ер-бу ери пардозланиб, ҳозиргача ўқитиб келинаётганини кўрамиз. Ўша тарихчилар ўзларининг қанчалик ватанпарвар эканликларини кўрсатиш учун бир неча асрлик тарихга эга шаҳарларни икки минг, ҳатто уч минг йиллик тарихга эга, демоқдалар. Улар беасос номларини бутун, дунё у ёқда турсин, қўшни республикада ҳам кўпчилик билмайдиган мўъжазгина шаҳарларини бутун жаҳон цивилизацияси марказларидан деб тан олинган Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларидан ҳам қадимий қилиб кўрсатишга уринмоқдалар. Ватанпарварлик эса сохта далилга эмас, ҳаққоний пойдеворга эга бўлиши керак. Уйдирмага асосланган ватанпарварликнинг ўзи ҳам сохта, уйдирма бўлади. Президентимиз Ислом Каримов мамлакат иқтисодининг аҳволи, хусусиятлари, геостратегик ҳолати, миллий қадриятлар ва аҳоли руҳиятини ҳисобга олиб бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос моделини ишлаб чиқди. Иқтисодни ривожлантириш борасида қўлга киритилган ютуқлар ана шу моделнинг ҳаётийлиги ва илмийлиги натижасидир.

Халқимизнинг шўролар даврида топталган тарихини тиклаш йўлида ҳам Йўлбошчимиз теран тадқиқотлардан ташқари улкан ташкилотчилик ишларини олиб бормоқда. У кишининг бевосита раҳнамолигида «Ўзбекистоннинг янги тарихи» илмий маркази тузилди. Тарих институтининг фаолиятини қайта тузиш бошланди, халқимиз орасидан етишиб чиққан ат-Термизий, Абдухолиқ Ғиждувоний, Амир Темур каби улкан аллома ва саркардаларнинг, Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларининг юбилейлари ўтказилди. Аҳмад ал-Фарғоний, Имом ал-Бухорийлар юбилейлари кенг нишонланди. Жалолиддин Мангубердининг 800 йиллик ва бошқа қатор улуғ сиймоларнинг тўйини ўтказишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Тарихга муносабат нафақат узоқ ўтмишдаги воқеалар, балки бевосита аждодлар кимлиги, уларнинг фаолияти қандай кечганини ўрганиш орқали шаклланади.

«Одамзод борки, — дейилади И.Каримовнинг «Тарихий хотирасиз келажак йўқ» мақоласида, — **авлод-аждоди кимлигини, насл-насабини, ўзи туғилиб вояга етган қишлоқ, шаҳар, хулласки, Ватанининг тарихини билишни истайди».**

Шўролар замонида оғизда авлодлар ворислиги тўғрисида гапирилса ҳам, авлодлар зимдан бир-бирига қарши қўйилди. Бунинг оқибатида ўзбеклардаги жуда қадимий ва гўзал одатлар унутила бошланди. Анъанага кўра, ҳар бир фарзанд камида етти аждоди кимлигини билар эди. Одамлар аждодлари кимлиги битилган шажараларни жуда эъзозлаб, энг қимматбаҳо мерос сифатида наслдан-наслга қолдирарди. Бу шажаралар кўпинча терига битилган бўларди. Қарияларнинг айтишича, бундай шажаралар асримизнинг 30-йилларида ҳам кўпчилик оилаларда сақланиб қолган эди. 30-йиллардаги қатағонлар давомида, айниқса, 1929 йилда араб алифбосидан лотин алифбосига асосланган ўзбек ёзувига ўтилгандан кейин, бу шажараларнинг деярли барчаси йўқотиб юборилди. Чунки уларнинг кўпчилиги араб алифбосида ёзилган эди. 30-йилларда, яъни «маданий инқилоб» авж олдирилган йилларда маданиятга қарши кураш шу даражада кучайдики, одамларни қатағон қилиш учун уларнинг уйидан араб ёзувидаги китоб ёки дафтарлар топилиши кифоя эди. Ўша йиллари ўн минг, юз минглаб жилд китоблар, нодир қўлёзмалар сувга чўктирилди, ёқилди, тупроққа кўмилди. Тақдир истеҳзосини қарангки, ўша йилларни шўро тарихчилари маданий инқилоб даври, деб атадилар.

Шажаралар жуда кам бўлса-да, асримизнинг 50-60-йилларида баъзи одамларда сақланган эди. Эҳтимолки, айрим намуналар ҳозир ҳам мавжуддир. Шўролар сиёсати охир-оқибатда шунга олиб келдики, аждодларини ардоқлайдиган ўзбекларнинг ҳам кўпчилиги етти аждоди у ёқда турсин, икки-уч бўғин ота-боболарини зўрға танийдиган бўлиб қолдилар. Бу манқуртликнинг бир кўриниши эди.

Шўролар даврида адабиётда, санъатда, «илғор фарзандлар» «қолоқ» ота-оналарга қарши қўйила бошланди. Бу илғор «ўғил-қиз»лар ота-оналарини эъзозлаш ўрнига улар устидан кулар, жуда инсофлилари эса уларни қайта тарбиялашга ҳаракат қилардилар. Янги ерларни ўзлаштиришга жўнаётган ёшлар дейсизми, илғор колхозчи йигит-қизлар дейсизми, партком котиблари-ю, звено бошлиқлари дейсизми, кўпинча ўзларининг «илғорлик»ларини «қолоқ» ота-оналарини қайта тарбиялаш орқали намоён қилардилар. Оқибатда, авлодлар ўз аждодларини, демак тарихни ардоқлашлари у ёқда турсин, уларни мутлақо унута бошладилар.

Президентимиз мақоласидан юқорида келтирилган иқтибосда тарихни ўрганиш ўз авлод-аждодлари, қишлоғи, маҳалласи, шаҳри тарихини ўрганишдан бошланиши айтилган эди. Шўролар даврида бунинг аксича эди. Ўқитувчилар ва талабалар узоқ-узоқ мамлакатлар тарихини, уларнинг подшо ва қироллари фаолиятини, уларнинг оила аъзолари, дилхушлари ким бўлганини ўрганишар, аммо ўзларининг аждодлари, шаҳар-қишлоқлари, маҳаллалари тарихини ўрганишга вақт ажратмасди. Истиқлол туфайли ҳамма нарса жой-жойига тушадиган бўлди. Энди мамлакатимиздаги талаба-ю ўқувчилар, барча фуқаролар ўз мамлакатлари тарихини ўрганиш имконига эга бўлдилар. Аммо яратилган имкониятнинг ҳаётий ҳақиқатга айланиши анча мураккаб жараён. Гап шундаки, шўролар даврида миллий ўлкалар, жумладан, Ўзбекистон тарихи ўрганилмадигина эмас, балки жуда чалкаштириб ҳам юборилди. Энди кўҳна тарихимизни шўролар чаплаган балчиқдан, ҳақорат ва уйдирмалардан тозалаш, унутилган саҳифаларни қайта тиклаш лозим. Лекин бу жуда мураккаб вазифа. Уни муваффақиятли ҳал қилиш учун нафақат тарихчилар, балки иқтисодчилар, файласуфлар, сиёсатшунослар, адиблар ва журналистлар, ҳатто табиий фанлар бўйича мутахассисларнинг бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари керак бўлади.

Табиатшуносларнинг тарихий тадқиқотларда иштирок этиши мумкинлигини шунда ҳам кўриш мумкинки, ўзбекистонлик иммунологлар АҚШ ва Буюк британиялик мутахассислар билан бирга турли халқлар генларидаги ўзига хосликларни муваффақиятли тадқиқ этмоқдалар. Ёки бўлмаса, тарихимизнинг иқтисодий муаммоларини иқтисодчи мутахассисчалик ким таҳлил қила олади? Ҳар қандай мамлакат тарихининг муҳим қисмларидан бири иқтисодий тарих-ку? Ёки бўлмаса, тарихнинг ва тарихга ёндошувнинг шундай умумий, методологик жиҳатлари борки, уларни файласуфлар яхшироқ ёритишлари мумкин.

Ажабланарлиси шундаки, иқтисодчилар, адиблар, файласуфлар, журналистлар тарихни ўрганишга бел боғлаганларида баъзи тарихчилар, ҳатто баланд илмий унвонларга эга бўлган тарихчилар аюҳаннос солишиб, тарихни ўрганишни тарихчиларга қўйиб беринглар, деб қолишди. Тарих — Ватаннинг ўтмиши, Ватаннинг, халқнинг, одамларнинг ўтмиши. Қолаверса, кенг халқ оммаси тарихни тарихий рисолалардан эмас, бадиий асарлардан ўқиб ўрганадилар. Талабалар ва мутахассислargина илмий рисолаларга мурожаат қилишлари мумкин. Тарих нақадар мураккаблиги, уни ўрганиш учун турли фан мутахассисларининг кучини бирлаштириш зарурлигини ифодалаб, Юртбошимиз ўз мақоласида масалани қуйидагича қўяди:

«...Давлатчилик тарихимиз туб бурилиш палласига кирган бир пайтда ўзимизнинг замон ва макондаги ўрнимизни аниқ белгилаб олишимиз, насл-насабимиз, кимлигимизни билишимиз керакми-йўқми? Яъни юртимизда фаол меҳнат қилаётган муҳтарам академиклар, олимлар, адиблар, ноширлар, авваламбор тарихчиларимиз биргалашиб, мана шу саволларга жавоб топиши керак». Масаланинг шундай қўйилиши тарихни чуқур ўрганиш учун ижтимоий фанлар бўйича мутахассисларнинг ҳаракатларини бирлаштиришни талаб қилади.

Абдуллажон БЕГМАТОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси илмий тадқиқотлар бўлими мудири.

Сўнмас юлдузлар

Йирик шоир ва теран олим, бетакрор драматург Мақсуд Шайхзоданинг ўзбек адабиёти ва маданиятига қўшган улуши салмоқлидир. У 1908 йилда Озарбойжоннинг Ганжа вилояти Оқтош шаҳрида зиёли оиласида туғилиб, 1928 йилда Ўзбекистонга келиб қолди ва умрининг охиригача Низомий номидаги педагогика олий ўқув юртида энг обрўли муаллим сифатида хизмат қилди.

Ғоятда камтар, чуқур билимдон, чин дўст, ҳақиқий зиёли бўлмиш Мақсуд Шайхзода ўзини ўзбек халқининг асил фарзанди, деб билди ва унинг бахт-саодати учун фидоийларча меҳнат қилди. Бир шеърида «кўчат кўчириб келтирилган тупроқ унинг ватанидир» деб ёзди ва шу Ватани берган тузни самарали ижоди билан оқлади.

Мақсуд Шайхзоданинг ўзи «халқимизнинг меҳнат қаҳрамонлиги, кураш ва жанг, озодлик ва дўстлик, бахт ва алам, юртнинг гўзал манзаралари ва инсоннинг маънавий жамоли менинг қаламимга ошно, дилимга мазмун бўлиб келди» деб таъкидлаган эди. Худди шу омил унинг ўзига хос услубини — овозини келтириб чиқарди. Воқеликни кенг тарихий кўламда, яъни кечаси, бугуни ва эртаси билан яхлитликда идрок этиш, қаҳрамонлик ва романтикага мафтунлик, истиқболга ошиқиш, шахсий кайфият билан ижтимоий руҳни, фикр билан туйғу-эҳтиросни, жанговар публицистика ва нотиқлик билан теран фалсафий мушоҳадани уйғун қўша олишлик, руҳий тушунчани, хаёлни, мавҳумликни жисмоний шаклга сола олиш, мисраларни, ўз сўзи билан айтганда, «маънан, фикран ва суратан боғлай» олишлик, шаклда, вазнда, ритмикада, тимсолларда, сўзда, қофияда дадил янгиликка, оригиналликка интилиш Мақсуд Шайхзода услубига хос муҳим белгилардир. Ҳамид Олимжон ибораси билан айтганда, у «фикрлар шоири» эди.

Шоирнинг бу фазилатлари, энг аввало, ҳаётдаги, воқеликдаги ва одамларимизнинг руҳий оламидаги ўзгаришлар, ҳолатларни ифодалашга қодир янги, бетакрор образларида намоён бўлди. Бу Тарих, Йўл-Сафар-Кема-Карвон, Харита (ер курраси ва Ватани), Манзил, Рақам, Суръат ва Вақт образларидир. Булар бир-бири билан узвий боғланган бўлиб, инсоният тарихи яхлитдир ва доим олға қараб ҳаракат қилади, бу инсоният карвонини—кемани тўхтатиб бўлмайди, у инсоният орзуси — бахт-саодат манзили сари ҳаракат қилади. Вақт ва шу Вақт тарозуси унинг тақдирини ҳал қилади, деган фикрни ифодалашга хизмат қилади. Буни Шайхзоданинг ўз китобларига «Ўн беш йиллик дафтари» ёки «Чорак аср девони» деб сарлавҳа қўйишидан ҳам билиш мумкин. Шоирнинг ўзи «Инсон умри — чекланган муҳлатли дафтар», демак бу дафтарни фойдали, эзгу ишлар — «ёзувлар» билан тўлдириш лозим дейди. «Рақамлар» шеърида эса шундай сатрлар бор: «Мен на мунажжимман ва на ҳисобдон ва лекин кўраман сонлар мағзида осмонча маънолар, юртни ободон»... Унингча, дақиқалар, кунлар, йиллар ва асрларнинг қиммати — жисмоний вақт узунлиги билан эмас, балки мазмуни билан ўлчанади. Шу туфайли у «шу ўлчовсиз оламда куннинг бирор зарраси беиз учиб кетмаслигини» орзу қилади ва дейдики, «сониялар, сиз минутдан олинг ижозат, бир мижжада яшаб олай бир йилни». Шоирдаги ўлчов туйғуси яратган мўъжизали, конкрет образга разм солинг: «Ернинг юрак тепишидан бўлсам хабардор! Бунинг учун қулоқ керак худди Ой қадар!» Ёки туннинг ҳажмини ҳеч ким Шайхзода каби аниқлашга уринмаган: «Шунча қуюқ эди тунги қоронғу, ҳовучлаб кафт ичра сиққилик гўё». Шоир инсоннинг руҳий оламидан тортиб то товуши, қўллари, изларигача яхлит таҳлил этади. «Товушлар бор, демак ҳаёт бор», дейди. Аммо, оддий, бефойда ҳаётни тан олмайди, «яшамоқ керак курашмак учун, курашмак керак буюк ғояга эришмак учун» («Товушлар»). Кўзларни эса шоир «руҳлар кўзгуси, уларда намоён қалблар сезгиси», деб таърифлайди. «Қўллар» шеърида қўлларда инсоннинг борлиғини, унинг ички оламининг муҳрини кўради. Унингча, «ғоят шафқатли, ҳаётбахш қўллар» ҳам, «аёвсиз, ёвуз, гўр каби совуқ, танбал» қўллар ҳам бор, қисқаси, ҳар бир қўл «юракнинг навкарларидир», юрак нени буюрса, қўл шуни ижро этади. Инсоннинг кимлиги унинг изларидан ҳам — ҳаётда қайси йўлдан юриши ва не ишлар билан машғул бўлишида кўринади: «Чунки дунё йўлларида ҳар киши ўз шахсий услубида юради». Шоир шу «Излар» шеърида оддий нарсадан катта умумлашмаларга кўтарилади. Адолатсизлик, ёмон одамлар қолдирган излар — «битмас яралар» ўчмайди, «дунёмиз уммоннинг соҳилидан кўчмайди». Маълумки, ўзбек ёзувчилари бошига тушган кулфат-репрессия таёғи Шайхзода бошига ҳам тушди (1952 йил). У «Қулаганда ғаразнинг шумшук ҳайкали» қайтиб келди ва «Ватаннинг кенг хиёбонига чиқиб» илҳом билан ижод қилди. Бу адолатсизлик Шайхзоданинг замонидаги фожиа ва унинг илдизларини чуқурроқ ва теранроқ тушунишига олиб келди. Усмон Юсупов вафоти муносабати билан ёзган «Айрилиқ» шеърида «Мотамнинг ўлчови сиғмас юракка», «Аммо унинг бевақт ўлимига, оҳ, сенда ҳам, менда ҳам бор жиндак гуноҳ!...» дейди. Аслида, бу «жиндак» ўлчовининг остида собиқ тузумга нисбатан ишора, таъна, даъво бор эди. Ғафур Ғулом вафоти ҳақидаги «Ғафурга хат» шеърида «доим ловуллаб турувчи дард»ни ҳам, Ғ. Ғуломнинг улуғлигини ҳам яна ўша сон-сана, ўлчов билан ифодаланади: «Қирқ шоирга етарлик сўз борди сенда, Ҳофизангда юз минг байт, ўн минг латифа, минг саргузашт, юз қисса, сонсиз саҳифа».

«...КУРАШМАК КЕРАК БУЮК ҒОЯГА ЭРИШМАК УЧУН»

Шайхзоданинг ҳибсга олинишида, унинг иккинчи жаҳон уруши йилларида ёзган «Жалолиддин Мангуберди» тарихий трагедия асари маълум даражада дастак бўлиб хизмат қилди. Бу асарга ўтмиш идеаллаштирилган, деган сиёсий айб қўйилган, илмий ишларда ҳам фақат танқид этилган эди. Аслида, бу драматик асар халқимизнинг чет эл босқинчиларига қарши кураши ва ватанпарварлиги, жасоратини Жалолиддин Мангуберди ҳаёти орқали ҳаққоний акс эттириб берган эди. Ойбек билан Ғафур Ғулом ўша вақтда асарга юқори баҳо беришиб: «Тарихий жараённинг ҳақиқий мазмунини, унинг ички маъносини» очиб берган, «Композицияси пишиқ, драматик тўқнашувларга бой бир асар. Воқеалари жонли ва шиддатли равишда инкишоф этилади. Интрига кучли, ўткир ва оригинал. Драма фикр ва ҳикматга бой, баланд руҳли, бақувват шеър билан ёзилган», деган эдилар. Шайхзоданинг халқимиз тарихига, жумладан, Жалолиддин Мангуберди тақдири ва курашига одилона ёндошганлиги, ҳақиқатни ҳимоя қилганлиги Президентимиз Ислом Каримов имзоси билан эълон қилинган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 24 сентябрдаги қарори ҳам яна бир бор тасдиқлайди. «Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллигини нишонлаш тўғрисида» деб аталган бу қарорда шу жасоратли шахснинг жаҳон тарихида тутган ва ўйнаган ролини кўрсатиш, адабиёт, санъат асарларида унинг образини гавдалантириш вазифаси қўйилди. Шайхзоданинг ёзувчилик шуури ва ижодкорлик зеҳнининг ўткирлиги унинг «Мирзо Улуғбек» трагедиясида тағин бир бор исботланди. Шўро даври бир-биридан оғир ва даҳшатли фожиаларга тўлиқ эди, аммо улар тўғрисида ёзиш мумкин эмас эди, рухсат берилмас эди. Шунинг учун Шайхзода ўтмишга, Улуғбек тақдирига мурожаат этди ва унинг улуғвор образини яратиш жараёнида ўз замонини ҳам билвосита акс эттирди. Одатда, трагедияда воқеликнинг, ҳаётнинг замонавий фожиали ҳолати таҳлил этилади, қаҳрамон шарт-шароитнинг енгиб бўлмас қаршиликларига дуч келади. Трагик қаҳрамоннинг тарихан қонуний, зарурий талаб-истагининг амалга ошиши мутлақо мумкин бўлмайди. Трагик қаҳрамон ё жисмоний ўлими ёки ниятининг қурбони эвазига ҳақиқатни ҳимоя қилиб, маънавий-руҳий ғолиб чиқади. Шайхзода шоҳ бўла туриб, ўз даврида илм-маърифатни ривожлантириш билан боғлиқ адолатли ниятларини амалга оширолмаган, жаҳолат ва манфаатпарастлик қурбони бўлган Улуғбек тақдирини бир сабоқ тарзида ёритади. Мирзо Улуғбек ва Абдуллатиф ўртасидаги муросасиз зиддият, зиндонлар ва адолат учун курашларнинг бостирилиши Сталин даврига ҳам ишора эди. Бобо Кайфий орқали драматург: «Ҳақ ноҳақдир, ноҳақ ҳақдир, ҳақиқат йўқдир», «Яхши-ёмон, Ёмон-яхши. Тафовут қайда?» дейдики, бу сўзлар, айни чоқда, совет тузумига ҳам тааллуқлидир. Шайхзода асарда Вақт образидан Улуғбек ва Абдуллатиф ички дунёсини очишда мўл-кўл фойдаланади. Тахтни эгаллаш ҳирсида ёнган Абдуллатиф отасида «ҳали қариш йўқ»лигини кўриб, «Бу бахтга қачон эришаман?» дейди ва шу туфайли иғвогарлар томонига ўтади. Ҳатто, у Ферузани бевафоликда айблайди. Улуғбек бунга ишонади ва «Балки, менинг ҳаётимнинг кун ўрта чоғи аллақачон ўтганлиги асил сабабдир» дейди. Шекспирона руҳда ёзилган «Мирзо Улуғбек» трагедияси ўзбек драматургиясида бир ибратли воқеа ва мактабдир.

Мақсуд Шайхзода юксак илм эгаси эди. Айниқса, у ўзбек мумтоз адабиётини чуқур билар эди. Унинг Алишер Навоий ҳақидаги йирик тадқиқоти навоийшуносликка нодир ҳиссасидир. Шайхзода Навоий маҳоратини, унинг санъаткорлигини теран ўрганишни бошлаб берган ўткир тадқиқотчи эди. «Мирзо Улуғбек» трагедиясида, қатор шеърларида совет мафкурасининг излари бор эди, албатта. Аммо, бу чанглар Мақсуд Шайхзода меросининг асил моҳиятини беркита олмайди.

Мақсуд Шайхзода «Ҳакимнинг ҳисоби» шеърида «Мазмунига қараб ўлчанади умрлар», яна бошқа шеърида «Умрлар бўладики, тиригида ўликлар, ўлимлар бўладики, ўлган одам тирикдир», деб ёзганди. Ҳа, у қисқа яшади, аммо ғоят мазмунли умр кечирди, ўлмас асарлари билан маънавиятимизни бойитди... У «Йўқ, мен ўлган эмасман!» деганида ҳақ эди. Шайхзода «Замонга бизмиз жавобгар» деган ўгити билан бугун ҳам сафимиздадир.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби.

ФАРИШТАЛИ ХОНАДОН

Аҳиллик, ҳамжиҳатлик мавжуд жойда қут-барака бор, осойишталик бор. Сайхунобод туманидаги «Шўрўзак» ширкатлар уюшмасида яшовчи Маматовлар хонадонини ҳамқишлоқлари «фариштали — сариштали» хонадон дейишади. Бунга сабаб, аввало оила бошлиғи Барот аканинг ғамхўрлиги бўлса, оила бекаси Саломат аянинг оқилалигидан. Барот ака ва Саломат ая ўн фарзандни оқ ювиб, оқ тарадди. Шукрки, фарзандлари бирин-кетин ҳаётда ўз ўрнини топаётир. Тўрт алпдек ўғилга тўрт соҳибжамол қиз келин бўлиб тушишди. Ҳозирда оиланинг барча аъзолари жамулжам бўлишса, нақд тўйхона дейсиз.

— Оила муқаддас қўрғон, — дейди Б.Маматов. — Уни асраш муқаддас бурч.

***СУРАТДА:** Барот ака ва Саломат ая жигарбандлари Анвар ва Шоҳсанам билан*

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ДОНИШМАНДЛАР МАЪНАВИЯТ ҲАҚИДА

Бир донишманддан сўрашибди: «Донишмандлар аслида кимлар?» У жавоб берибди: «Эшитиш қобилиятига эга инсонлар».

* * *

Яна ўша донишманд дебди: «Табаррук китобларда айтилган калималар сен учун яшаш қоидаларидир. Лекин шу қоидаларни дил-дилингдан ҳис қилганингдагина, у дил — сенга равшан чироқ бўлиб, тўғри йўл кўрсатади.

* * *

Бир донишманд деган экан: «Тирик ҳаётга келиб, Аллоҳнинг олдида бирор яхши иш қилолмаяпман, деб ҳамиша таҳликада яша! Ва токи ўз маънавиятингда беғуборликни ҳис этмагунингга қадар, бу виждон ҳисоб-китобини бўшаштирма».

* * *

Бир донишманд шундай деб ҳасратланибди:

— Одамзотнинг табиатидаги бир ҳолат мени беҳад тааажжубланттиради: у беҳуда ўтаётган умри устида эмас, балки қўлдан кетаётган бойлиги устидан кўпроқ изтироб чекади.

* * *

Мўътабар бир зотдан сўрабдилар:

— Тақсир, рўза нечук фарз бўлубдур?

Мўътабар зот дебди:

— Шунинг учунким, токи тўқлар ҳам очлик нималигини билсинлар ва оч-наҳорларга хайру эҳсон қилишни хаёлларига келтирсунлар.

* * *

Бир донишманд дебди: «Маккор одам яланғоч шамширга ўхшайди. Унинг кўриниши кўзни қамаштиради, лекин зинҳор эҳтиёт бўлмоғинг шарт».

Тўпловчи ва таржимон: М. САФАРОВ.

КИЁС

БИРНИ КЎРИБ ФИКР ҚИЛ, БИРНИ КЎРИБ ШУКР ҚИЛ

Ўзбекистондаги маънавий ва иқтисодий янгиланишлар моҳияти вақт ўтган сайин янада улуғвор мақом касб этмоқда. Халқимизнинг улкан бунёдкорлигу яратувчилик қудрати туфайли мамлакатимизнинг иқтисодий, маънавий салоҳияти ошиб бормоқда. Буюк маънавий меросимизга юксак эҳтиром ҳаётимизнинг ажралмас бир қисмига айланиб бормоқда. Айниқса юртимиздаги ўзгаришларни қўшни давлатлар ҳаёти билан таққослаганимизда танлаган йўлимизнинг нақадар тўғрилигини юрак-юракдан ҳис этамиз. Мазкур ҳақиқатни яқинда қўшни Қозоғистон ҳудудида жойлашган буюк бобомиз Аҳмад Яссавий мақбарасини зиёрат қилиб қайтган бир гуруҳ қариялар ва оқсоқоллар ҳам ўз дил изҳорлари билан тасдиқлашди. Қуйида ана шу муборак сафар иштирокчиларининг фикрлари билан танишасиз.

С. ҲАСАНОВ, Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани маҳалла оқсоқоли:

— Аввало, йўл давомида кўнглимизни кўтарган бир манзарани айтиб ўтсам. Биз тушган автобус шаҳримиздан чиқаверишдаги "Ғишт кўприк" чегара масканига етиб келганида, божхоначиларимиз эгнидаги бежирим формалари ва уларнинг ўз хизмат вазифаларига астойдил садоқат билан муносабатда бўлаётганликларини кўриб, ниҳоятда хурсанд бўлдик. Божхона масканининг ободлиги, қурилиш услубининг кўркамлиги, сон-саноқсиз чироқларнинг нуридан чароғон бўлиб турганлиги юртимизнинг бу дарвозасига ўзгача бир салобат бахш этиб турибдики, бундан оқсоқолларимиз беҳад ғурурланишди.

Юртимиз тупроғини тарк этиб, қардош қозоқ биродарларимиз ерига қадам қўйишимиз билан тамоман бошқача манзарага дуч келдик. Йўлнинг икки тарафида чала ярим каллакланган, айрим жойларда эса илдизи билан қўпорилган дарахтларни кўриб дилимиз ранжиди. Одамлардан бунинг сабабини сўраганимизда, улар газ ва электр қуввати етишмаётганлиги туфайли уйларни иситиш ва қозон-ўчоқдан фойдаланиш учун дарахтларни кесишаётганлигини айтишди. Шунда беихтиёр қадрдон юртимиздаги шарт-шароитни эсга олдик. Табаррук истиқлолимизнинг етти йили мобайнида бирор марта ҳам газ ёки электр етказиб беришда узилишларга йўл қўйилмади. Аксинча, энг олис қишлоқларимиз хонадонларига ҳам газ кириб борди. Ҳозирги аёзли кунларда одамларнинг уйи иссиқ ва ёруғ. Ана шундай пайтда одамнинг кўнглида чуқур бир шукроналик уйғонар экан.

Қ. ҚОДИРОВ, Акмал Икромов туманидаги маҳалла оқсоқоли:

— Тўғриси, бундан беш йил аввал ҳам Туркистон шаҳрида бўлиб, улуғ бобомизнинг қабрларини зиёрат қилиш бахтига муяссар бўлган эдим. Ўшанда бир гуруҳ туркиялик усталар мақбарани таъмирлаш ишларини бошлаб юборганликларини кўрган эдим. Мана, орадан беш йил ўтган бўлса-да, ҳамон таъмирлаш ниҳоясига етмабди. Усталардан, қачон таъмирлашни тугаллайсизлар деб сўраганимизда, яна икки йилдан сўнг деб жавоб беришди. Шунда барчамиз Самарқанд вилоятидаги Хартанг қишлоғида беназир аждодларимиз Имом ал-Бухорий мажмуаси ва Фарғона вилоятидаги Аҳмад ал-Фарғоний хиёбони ҳамда Шаҳристон ёдгорлигидаги улкан бунёдкорлик ва таъмирлаш ишлари жуда қисқа фурсат ичида амалга оширилганлигини ҳаяжон ва севинч билан эсладик. Юртимизнинг барча гўшаларида Тошкент ва Андижонда, Самарқанду Бухорода, Хива, Шаҳрисабз ва Қўқонда бунёд этилган замонавий иморатлар, бутун дунёни лол қолдириб таъмирланган тарихий обидалар бошида Президентимиз Ислом Каримов турганлигини яна бир карра эсга олиб, Аҳмад Яссавийдек улуғ авлиёнинг муқаддас мақбарасида туриб, Юртбошимиз ҳақларига дуо қилдик.

Н. ЗОКИРОВ, маҳалла оқсоқоли:

— Қилинган зиёрат биз учун кўп нарсани ойдинлаштириб берди. Юртимиздаги ўзгаришлар, миллий урф-одатларимиз ва қадриятларимизнинг тикланиши, боболаримиз хотирасига кўрсатилаётган юксак эҳтиром — буларнинг барчаси одамлар қалбида ишонч, эътиқод, саховат, аҳиллик урғларини сочаётганлигига Аҳмад Яссавий мақбараси пойида туриб яна бир карра имон келтирдим. Халқимизда "Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил" деган чуқур маънога эга мақол бор. Одамларнинг умумий кайфияти ва аҳвол-руҳиятидан ҳам кўп нарсани билиб олса бўлади. Юртнинг ободлиги, кўркамлиги, саранжом-саришталиги ҳам одамлар руҳиятига бевосита таъсир қилишини Туркистон шаҳрида туриб яна бир бор англаб етдик. Қиссадан ҳисса шуки, қачонки юртда яратувчилик, ободлик, тўкин-сочинлик, осойишталик бўлсагина, одамлар кайфияти кўтаринки, юрт ва халқ ишига садоқатли бўлишига сафаримиз давомида ўзимиз гувоҳ бўлдик.

Ш. ШОУМАРОВ, "Тепа" маҳалласи оқсоқоли:

— Қадимдан, сафардан мақсад тижорат, зиёрат ва ибодат бўлган. Биз ҳам бобомиз қабри ва мақбарасини зиёрат қилгандан сўнг, Туркистон ва Шимкент шаҳридаги бозорларни айландик. Биринчидан, бозорларнинг аҳволи анчайин ночор, таъмирталаб. Янги бозор ёки расталар қурилмаган. Дўконлардаги маҳсулотлар тури кам, савдо дўконларида сотилаётган кундалик эҳтиёж ва халқ учун энг зарур молларнинг нархи бизнинг мамлакатимиздагига нисбатан 2-3 баробар қиммат. Албатта, қиёслаганда кўп нарса аён бўлади. Юртимизда бунёд этилган кўплаб бозорлар ва у ердаги тўкин-сочинлик, арзончилик беихтиёр кўз олдимиздан ўтди. Буларнинг барчаси Юртбошимизнинг халқпарвар сиёсати туфайлидир. Юртда осойишталик ва ободлик ҳукмрон экан, халқнинг эртанги кунга ишончи янада ортади.

М. АБДУМАЛИКОВ, маҳалла оқсоқоли:

— Бизнинг маҳалламизда 6 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Шундан тўртдан бир қисмини қозоқ биродарларимиз ташкил қилади. Менинг муовиним ҳам қозоқ. Бутун мамлакатимизда бўлгани каби маҳалламиздаги барча миллат вакиллари аҳил-иноқ ҳаёт кечиришмоқда. Уларнинг барчаси ўзларини мустақил Ўзбекистоннинг тенг ҳуқуқли фуқаролари деб билишади. Сафардан сўнг маҳалла аҳлига ўз таассуротларимизни сўзлаб бердик. Одамлар Ўзбекистондек юртда яшаётганларидан, мамлакатимизнинг муҳтарам Ислом Каримовдек йўлбошчиси борлигидан шукроналар билдириб, биз маҳалла оқсоқолларидан ҳурматли Президентимиз номига миннатдорчилик хати ёзишни илтимос қилдилар.Бу халқнинг ўз Юртбошисига жуда катта ишонч ва умидидир.

Жалолиддин САФОЕВ.

НОРИН МАНЗАРАЛАРИ

Икки дарё оралиғида жойлашган Норин — Наманган вилоятининг жадал равнақ топаётган туманларидан. Бу ерда иқтисодий ислоҳотларнинг чуқурлашуви ижтимоий тараққиётга ижобий таъсир ўтказмоқда. Туман маркази ва қишлоқларнинг тобора обод ҳамда кўркам бўлиб, аҳоли турмуш фаровонлиги яхшиланаётганлиги бундан нишона.

Дарҳақиқат, иқтисодиётининг ўзагини қишлоқ хўжалиги ташкил этадиган мазкур туманда истиқлол шарофати билан кўпгина хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, қурилиш ва ободончилик масалалари диққат марказида тутилиб, капитал маблағлар аниқ мақсадларга йўналтирилаётганлиги ўз самарасини бераяпти. Атиги икки йилгина аввал оддий сартарошхона ёки пойабзал таъмирлаш устахоналари етарли бўлмаган ҳудудларда бугун замонавий маиший хизмат кўрсатиш мажмуалари фаолият кўрсатаётганлиги эътиборга моликдир. Бу — хайрли ташаббус ва дадил ҳаракатлар оммалашаётганлигидан далолат. Қишлоқ одамлари маҳаллий бошқарув органларининг фаол интилишларига ҳамоҳанг тарзда, ўз турар-жойларини ростлашга киришганликлари эса нур устига аъло нур.

Туманда таъмирталаб бўлиб қолган анчагина шифохоналар, таълим масканлари бор эди. Тайёр маблағ эса йўқ. Нима қилиш керак? Муаммони ҳал этиш учун кўпчилик кўмагига таянилди. Узоқ йиллардан буён дурустроқ таъмир кўрмаган марказий шифохонани қайта созлаш ва уни бугунги кун талаби даражасига келтириш учун 40 миллион сўмликка яқин иш бажаришга тўғри келди. Жамоа хўжаликлари, корхона ва ташкилотлар қараб туришгани йўқ. Кўпдан қуён қочиб қутилмас, деганларича бор. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган тиббиёт масканида ҳозир беморларга малакали хизмат кўрсатиш учун барча имкониятлар мавжуд.

Ҳаққулободдаги маданият ва истироҳат боғини қайта тиклаш, бозорларни кенгайтириш масаласи, 18 чақирим масофадаги марказий автомобиль йўлини кенгайтириш ҳам шу тартибда ҳал этилди. «Тола» ҳиссадорлик жамияти эса таркибида теннис корти бўлган спорт мажмуини бунёд этиб, ўз меҳнатчилари ва шаҳар ёшларининг кўнгилли ҳордиқ чиқаришларини таъминлашга баҳоли қудрат ҳисса қўшди.

Нафақат туман маркази, балки чекка қишлоқлар инфратузилмасини шакллантиришга ҳам жиддий аҳамият берилмоқда. Мисол учун, 18 минг киши истиқомат қиладиган Норинкапа қишлоғини олиб кўрайлик. Кейинги икки йил мобайнида барпо этилган маъданли сув ва лимонад ишлаб чиқариш цехи, савдо мажмуаси, 624 ўринли мактаб, ҳакимлик пункти, маиший хизмат уйи Норинкапанинг қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди. Ўтган йилнинг охиридан бошлаб 350 хонадон табиий газдан баҳраманд. Катта юмушларнинг асосий қисми марказлашган маблағлар ҳисобига бажарилган бўлса-да, «Норин» жамоа хўжалиги ва қишлоқ тадбиркорлари ҳам аравани тортишга фаол кўмаклашишяпти. Чунончи, хўжалик газ тармоқлари барпо этиш учун 3 миллион сўм маблағ ажратди. Тадбиркор Ҳусанбой Қўчқоров эса икки қаватли маиший хизмат уйини тиклаб, ҳамқишлоқлари дуосини олди. Унга қарашли «Бахт» хусусий фирмаси норинкапаликларга 8 турда хизмат кўрсатмоқда. «Бизнес фонд»дан олинган 10 миллион сўм кредит эвазига барпо этилган бу масканда 20 киши иш билан таъминланди. Жамоадаги соатсоз, сураткаш, этикдўз, сартарош сингари ҳунармандларнинг қўли-қўлига тегмайди. Маиший хизмат уйида аёллар сартарошхонаси ҳам фаолият кўрсатмоқда. Қишлоқ хотин-қизлари қўли гул уста Шаҳноза Ҳошимованинг хизматидан беҳад мамнун.

ҚИШЛОҚ ИНФРАТУЗИЛМАСИ

Фирманинг тикувчилик цехида ҳам эртаю кеч меҳнат авжида. Чеварлар турли буюмларни тез ва сифатли бажариб, аҳоли турмуш маданиятини ошириш йўлида куч-ғайратларини аямаяптилар.

Улар шу кунларда муҳим бир иш билан банд. Яъни, давлатимиз байроғи тасвири муҳрланган матонинг четлари ҳошияланиб, тайёр маҳсулот талабгорларга пешма-пеш етказиб берилмоқда. Вилоят халқ таълими бошқармаси унга катта миқдорда буюртма берган.

Бу мисоллар норинкапаликларнинг давр ўзгаришларига ҳамоҳанг қадам ташлаб, ислоҳотларнинг фаол иштирокчисига айланаётганликларидан далолат беради. Албатта, тумандаги яхши ишлар ҳақида кўп гапириш ва ёзиш мумкин. Аммо бундан ижтимоий-иқтисодий соҳадаги муаммолар тўла ҳал этилган, деган хулоса чиқариб бўлмайди. Ҳамма жойда бўлгани сингари туман қишлоқларида ҳали ечимини кутиб турган масалалар оз эмас.

Норинликлар 1996 йил кузида республика Президенти И. Каримов туманга ташриф буюриб, меҳнаткашлар билан дилдан суҳбатлашганлигини фахр билан эслашади. Ўшанда қишлоқ ҳаётига оид долзарб вазифалар ҳақида сўз борган, пахса деворли уйлар ўрнида замонавий турар-жойлар барпо этиш учун йилига 10 миллион дона маҳсулот ишлаб чиқарадиган йирик ғишт заводи қуриш ҳақидаги таклиф ўртага ташланган эди. Орадан кўп ўтмай, бу гап амалий иш тусини ола бошлади. «Ўзқурилишматериаллари» ҳиссадорлик компанияси иншоотни барпо этишни зиммасига олди ва жадал ҳаракатга киришди. «Тошкент» жамоа хўжалиги ҳудудида тикланаётган бу корхонада 20 миллион сўмликка яқин иш бажарилгач, ҳаммаси тўхтади-қолди. Айни пайтда бинонинг пойдевори қўйилган, ғишт пишириш печининг ярим-ёртиси уддаланган, холос. Қурилишни давом эттириш учун пул йўқ. Вилоят, туман ҳокимликлари, «Ўзқурилишматериаллари» компаниясининг мурожаатларига қарамай, «Ўзсаноатқурилиш» банки кредит ажратиш масаласини пайсалга солаяпти. Натижада заводнинг қад ростлаши чўзилмоқда. Ҳозир эҳтиёж учун зарур бўлган ғишт Наманган ёки Учқўрғондан ташиб келтирилмоқда. 45-50 чақирим жойдан олиб келинган маҳсулотнинг таннархи қанча бўлишини ўзингиз ҳисоблаб олаверинг. Норинликлар пишиқ ғиштдан замонавий уйлар қуришни исташмайди, дейсизми? Исташади, албатта. Бунинг учун арзон ва сифатли ғишт тайёрлаш муаммоси тезроқ ҳал этилиши зарур.

Ўлкамизда қиш. Туман ҳудудида эса қурилиш ва ободончилик ишлари бир дақиқа сусайтирилмаяпти. Қишлоқлар янги қиёфа касб этиб, тобора чирой очмоқда. Замонавий савдо шохобчалари, мактаб ва боғчалар, сўлим хиёбонлар, маданият иншоотлари эртанги фаровон турмушнинг муждаларидир. Аслида туманнинг ижтимоий мавқеини фақат қурилиш белгиламайди. Қишлоқ хўжалиги, транспорт, халқ маорифи, тиббиёт ва бошқа соҳаларда ҳам тилга олса арзийдиган ютуқлар кўп. Норинликлар келажакка ишонч билан назар ташлаб, мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ҳалол меҳнат эса ўз самарасини беради, албатта.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
Наманган вилояти.

Чаккига дакки!

«ИШБИЛАРМОНЛАР» ДОҒДА ҚОЛИШДИ

Мустақил республикамизда бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш жараёнида аҳолининг турмуш даражаси дахлсизлигини сақлаш мақсадида кучли ижтимоий сиёсат олиб борилмоқда. Ижтимоий тадбирлар учун эса давлат бюджетидан катта миқдорда маблағ ажратиляпти.

Бироқ, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, айрим нопок мансабдор шахслар давлат маблағларининг бошқа мақсадларга сарфланишига йўл қўймоқдалар, бу билан улар ҳукуматимиз олиб бораётган сиёсатга путур етказмоқдалар. Республика Молия вазирлиги назорат-тафтиш Бош бошқармаси таркибида янгидан ташкил этилган бюджет интизомига риоя этишни назорат қилувчи махсус бошқарма ходимлари томонидан аниқланган далиллар буни яққол исботлаб турибди.

Мисолларга мурожаат этайлик. Самарқанд вилояти Қўшработ тумани ҳокимининг иқтисодиёт масалалари бўйича ўринбосари Н. Холбеков, «Пахтабанк» туман бўлимининг бошқарувчиси Н. Холметов ва туман «Матлуботсавдо» акционерлик жамияти бошқаруви раиси М. Ғаниевлар касса режасини ғайриқонуний тарзда бажариш мақсадида молия ва халқ таълими бўлимлари раҳбарларининг «бепарволиги»дан фойдаланиб, ўқитувчилар учун берилиши лозим бўлган қарийб 7,5 миллион сўм миқдоридаги нақд пул маблағларини халқ таълими бўлими кассаси орқали «Матлуботсавдо» жамиятининг дўконлари раҳбарларига бериб юборишади. Савдо ходимлари эса мўмайгина пулларни олгач, унинг эвазига ўқитувчиларга иш ҳақи ҳисобидан шакар, ёғ каби озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб беришади. Қойил-а!

Сурхондарё вилояти Шеробод туманининг мутасадди раҳбарлари ҳам қўшработликлардан ўзишга ҳаракат қилишган кўринади. Улар ўқитувчилар учун бериладиган нафақаларни ўз вақтида тўлаш ўрнига, 3 миллион сўмдан зиёд нақд пулларни «Пахтабанк»нинг туман бўлими «Омонат» жамғармасига «яшириб» қўйганларига нима дейсиз. Ўқитувчилар эса ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ёрдамни ололмай, сарсон бўлиб юрибдилар.

Шу вилоятнинг Бандихон тумани молия бўлими мудири Н. Қулниёзов ҳокимлик раҳбарларининг «ҳотамтой»лигидан фойдаланиб, бюджет маблағлари ҳисобидан 1,2 миллион сўмга «Нексия» русумли янги автомашина сотиб олади. Туман ҳокими эса 174 минг сўм миқдоридаги бюджет маблағига уяли телефон харид қилади.

Қорақалпоғистон Республикасининг Амударё тумани ҳокимлиги раҳбарлари гўё уруш ва меҳнат фахрийларининг иззат-ҳурматини жойига қўйгандек, «Нуроний» республика жамғармаси туман бўлими ҳисобидан маҳаллий бюджет ҳисобига 267 минг сўм маблағ ажратадилар. Бу маблағ азиз отахон ва онахонларимизнинг ижтимоий аҳволини яхшилаш учун сарфланган бўлса керак, деб ўйларсиз? Афсуски, бу маблағ тўғридан-тўғри республика «Нуроний» жамғармасидан бўлган «қарз»ни қоплашга ишлатилади.

Бундай антиқа ва ноёб «кашфиёт»ларга, албатта, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари тегишли баҳо бердилар. Шундай бўлсада, аввалдан айтиб қўяйлик: маблағларнинг талон-тарож қилинишига йўл қўйган назоратчи-тафтишчилар эгаллаб турган вазифаларидан озод қилиндилар. Молия бўлими раҳбарининг ҳам тегишлича жазоланишига шубҳа йўқ.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги матбуот хизмати.

Божхона хабарлари

ОЛМА ОСТИДАГИ “БИСОТ”

Қувасойга сумка кўтарганча кириб келаётган бир йигит божхона маскани нозири, старшина Қирғизбой Нишоновда шубҳа уйғотди. Йигит нимагадир безовта эди.

— Йўл бўлсин, оғайни. Нима олиб келяпсиз?

— Учқўрғондан пича олма олгандим. Тирикчилик учун сотаман-да, ака.

Йигит шундай деди-ю ура солиб қоча бошлади. Қаерга ҳам борарди. Инспектор тезда етиб олиб, уни сумка-пумкаси билан маскан биносига олиб кирди. Марғилоннинг Қизил косиб кўчасида яшовчи, эндигина 33 ёшни қаршилаган Абдуғаффор Юсуповнинг қочишида жон бор экан. Унга тегишли бўлган сумка холислар иштирокида назоратдан ўтказилганда олмалар тагига 750 грамм наркотик модда — наша яширилган эди.

Ушбу ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилди, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Зайлобиддин ЙИГИТАЛИЕВ,
Фарғона вилояти божхона бошқармаси инспектори.

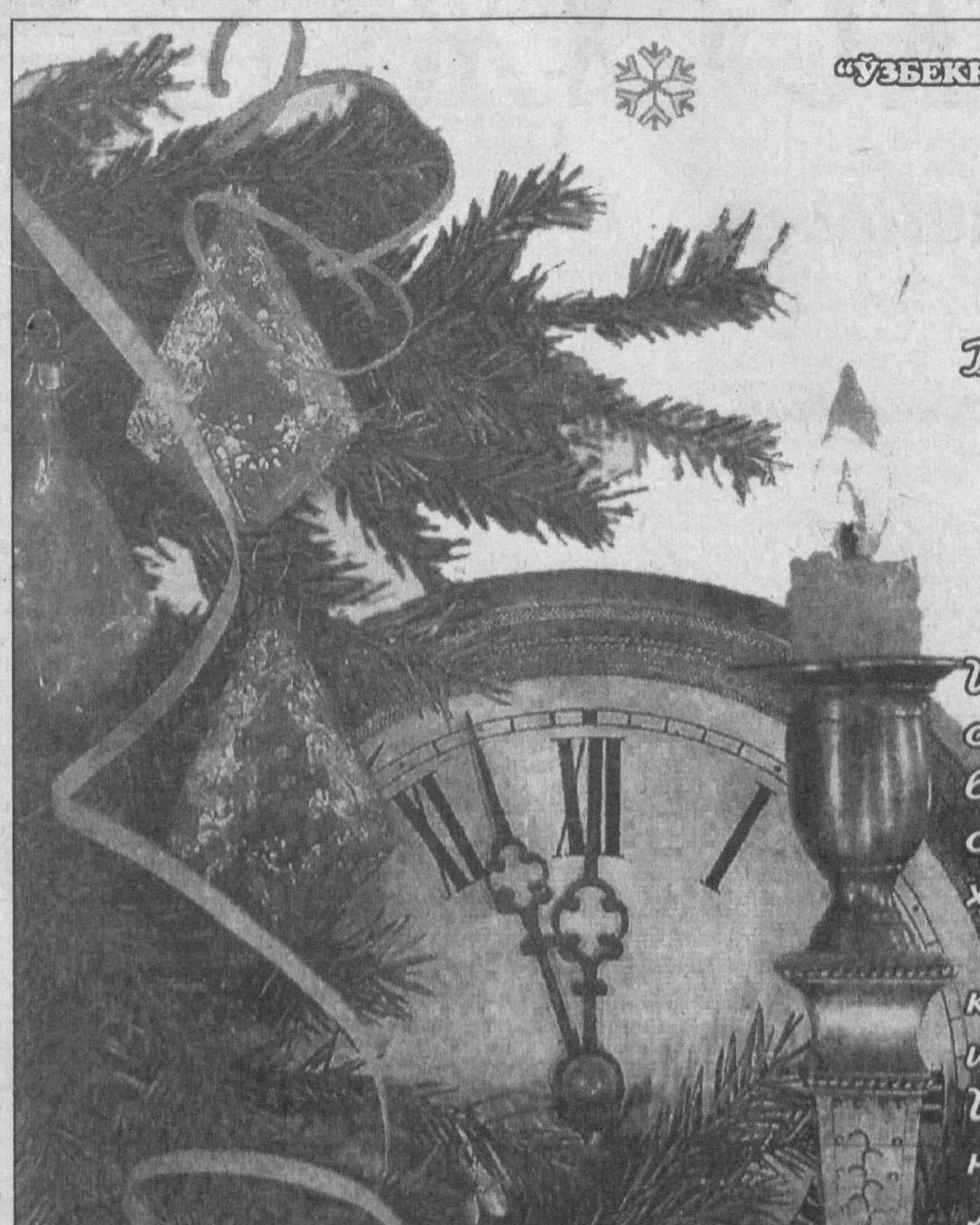

“ЎЗБЕКНЕФТГАЗ” Миллий холдинг компаниясига қарашли

“МУБОРАК ГАЗ”
ГАЗ КОНЛАРИ БОШҚАРМАСИ

Барча ватандошларни

Янги 1999 йил билан

Муборакбод этишдан бахтиёрдир.

Шубҳа йўқки, 1999 йил халқимизнинг, миллатимизнинг обрўсига обрў қўшади, шон-шуҳрати янада зиёда, эртамиз эса бугунимиздан-да ёруғ ва порлоқ бўлади. Зеро, бугун амалга ошираётган эзгу ишларимиз мана шундай ойдин кунлар ҳаётимизга тезроқ келишига асос солади.

Дарҳақиқат, шу азиз Ватан барчамизники. Унинг буюк келажаги йўлида бор имкониятимизни, кучимизни, шижоатимизни, керак бўлса жонимизни ҳам аямайлиз.

Илоё, эл-юртимизни ёмон кўздан асрасин. Эзгу ва пок ниятларимизни амалга оширишда Яратганнинг ўзи бизга мададкор бўлсин. Халқимизнинг насибасини зиёда этсин.

Оллоҳнинг назари тушган муқаддас ва гўзал Ватанимиз ҳамиша омон бўлсин. Озод ва ҳур диёр - Ўзбекистонимизда яшаётган ҳар бир инсон ўз муродига етсин.

Янги йил ҳар қайси оила ва инсон учун бахт, шодлик, севинч, муҳаббат, файз-барака келтирсин! Бошланаётган АЁЛЛАР йили-меҳр-муҳаббат, гўзаллик ва нафосат йили ҳамамизга қутлуғ бўлсин, азиз ватандошлар!

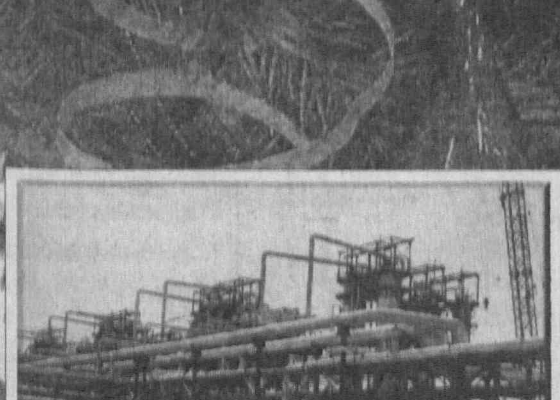

ШФ-1257

ЮРТНИНГ ЎНГЛАНИШ ПАЛЛАСИ...

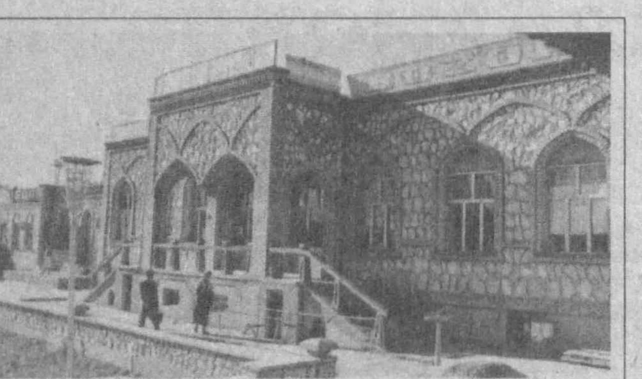

Бугун ҳамма нарса ўзгарган. Тасаввур қилинг, 10 йил аввал мен бугун шарқона одоб доирасида яшайман, шарқ услубида қурилишлар бунёд этаман десангиз қизил қор ёққанга ўхшарди.

Кўп ўтмади — бугун ҳамма нарса ўзгарди. Хуллас, ўзбегимнинг фикри, тафаккури, чеҳраси, хулқ-атвори — бари-барида ўзлик пайдо бўлди. Истиқлол юртдошларимиз ботинида ваҳми аросат исканжасидаги ЎЗЛИКНИ уйғотди, унга далда берди, уни намоён этди.

Қаранг энди... Қураётган биноларимиз ўзимизники. Яратаётган боғларимиз ўзимизники. Ариқларимиз ўзимизники. Ҳатто, сувларимиз ўзимизники. Ҳар соҳада шу меники деган тушунча, ўша «меники» бўлган туйғуни асраш ҳисси етилмоқда.

Кун сайин гўзаллашиб бораётган пойтахтимиз Тошкентдан гуркираб ўсиш бобида чекка вилоятлари ҳам улгу олишмоқда. Қашқадарёнинг Касби туманидаги А. Навоий жамоа хўжалигида шу яқин орада кескин ўзгаришлар содир бўлди. Ўнлаб катта қурилиш иншоотлари қад ростлади. Гузарлар, оромгоҳлар бунёд этилди. Замонавий мактаблар ишга тушди. Одамларнинг моддий аҳволи тетикланди.

Ушбу суратларга назар ташланг: савдо марказидан тортиб, то олис қишлоқ мактабларигача ўзгача қиёфа касб этганига гувоҳ бўласиз. Бугун қишлоқ мактабига компьютер ўрнатилди десангиз, бунга кишилар одатий ҳол деб қарайдиган бўлишди. Буям ўсишдан дарак эмасми?

Ана шу ўсиш бардавом бўлсин!

Ш. ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

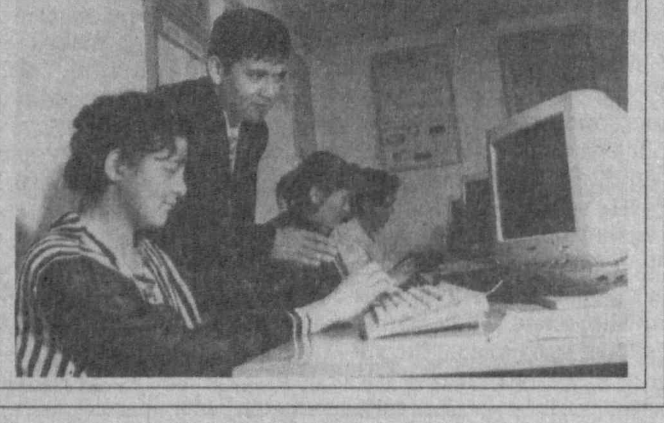

ТАЪЛИМ ЖОНКУЯРЛАРИ

БЕОРОМ ҚАЛБ

Тоҳирни кутилмаганда директор йўқлаб қолди.

У бошлиқнинг арзимаган баҳона билан яна «қопиб» олишидан безиллаб, унинг ҳузурига истар-истамас кириб борди.

— Штаб бошлиғи бетоб экан. — Шу вазифани сиз бажариб турсангиз, нима дейсиз?

— Майли. Лекин бир шартим бор. Хўп десангиз, вазифани қабул қиламан, — жавоб ҳам аниқ ва қисқа бўлди.

— Қанақа шарт экан у? — директорнинг қовоғи осилди. У «шарт-парт»ларни ёқтирадиганлар хилидан эмас, ўйламай сўйлаган бўлса ҳам топширигининг сўзсиз бажарилишига кўниккан раҳбарлардан эди.

— Шартим шуки, — директорга тик боқди Тоҳир, — мен штаб бошлиғи бўладиган бўлсам, ўз фикрим билан ишлайман.

— Майли, кўрармиз, ишласангиз ишларсиз... — директорнинг сўнгги сўзлари палағдароқ чиқди.

— Штабни шарт билан қабул қилган янги бошлиқ кечқурун ўқувчилар билан кичкина йиғилиш ўтказди.

— Индинга ҳаммангизни ҳаммомга олиб бораман. Ундан кейин кўчма кино олиб келишни ҳал қиламиз.

— Ўв, бола сен нима қилаётганингни биласанми?! — хонага ҳокимона кириб келган директорнинг беписанд, ҳақоратомуз овози ҳозиргина тугаган йиғилиш таъсирида изтироб чекиб ўтирган Тоҳирнинг дилини зирқиратиб юборди. — Ўқувчиларга ҳар турли ваъдаларни бераверма, улар бу ерга ишлагани келишган. Кинони шаҳарга борганда кўришади.

— Мен бола эмасман. Нима қилаётганимниям яхши биламан. Ўқувчиларга одам боласи учун энг зарур бўлган оддий шароитни яратиб бермоқчиман.

— Сен бола, ҳамма тешикка бурнингни тиқаверма. Бу даргоҳда ҳамиша бошлиқнинг айтгани бўлиб келган.

Директорнинг андишасизлиги Тоҳирнинг сабр косасини тоширди.

— Сизга ўз фикрим билан ишлайман, деб айтгандим. Энди буёғига жириллаauthor-да!

— Жириллаш қанақа бўлишини кўрсатиб қўяман, — раҳбар ўзини идора қилолмай қолди. — Ҳе, сени тўғриликка ўргатганни...

Шусиз ҳам директор билан Тоҳир Хўжаев ўртасидаги омонат муносабатга дарз кетди. Директор бутунлай тўнини тескари кийиб олди. Тоҳирнинг ҳар бир қўйган қадамини ўлчайдиган, кўринганни унга қайраб соладиган бўлди. Жамоада эса «қайроқ тошлар» истаганча топиларди.

Тоҳир ҳам айтганидан қолмади. Ўша воқеадан кейин бир кун ўтгач, болалар иккита автобусда ҳаммомга олиб борилди. Айтгандай, бир ҳафтадан кейин терилган пахта учун ўқувчиларга пул тарқатилди. Шу билан Тоҳирнинг «салтанати» тугади. Олдинги штаб бошлиғи «тузалиб» ўрнига қайтди.

Ҳаётда ҳамиша шундай бўлиб келган. Тўғри яшайман деган киши текис йўлда ҳам қоқилаверади. Бунақа жамоада вақтида «эсингни йиғиб», оқимга қўшилиб олсанг хўп-хўп. Бўлмаса, нақд дўзах азобини бошдан кечирасан. Тоҳир ишлаётган 7-ҳунар-техника билим юрти (ҳозирги касб-ҳунар лицейи)да қисқа муддатда тўққиз марта алмаштирилган раҳбарларнинг «шарофати» билан ана шундай жамоа шаклланган эди.

Тоҳир қачон раҳбарларнинг олдига таклиф билан кирса, таъбини тирриқ қилиб чиқаради. Ободонлаштириш хусусида ўзига тинчлик бермай юрган безовта ўйлари билан кирганида ҳам шундай бўлди.

— Кўпдан бери сизга бир фикрни айтмоқчи бўлиб юрувдим, — гап бошлади Тоҳир.

— Мен фикрларга муҳтож эмасман, — андишасизлик билан гапини бўлди директор. «Сассиқ мўридан сассиқ тутун чиқишини» Тоҳир биларди. Билиб туриб унинг олдига киргани, ҳеч бўлмаса «қанақа фикр экан» деб бир оғиз сўрамагани Тоҳирга алам қилди. Энди хонадан ҳайдаб чиқарса ҳам фикрини айтмай чиқмайди.

— Атрофга бир қаранг, ким айтади бу ерни билим маскани, деб. Ҳеч замонда одам боласи яшайдиган жой ҳам шунақа тиконзорга айланадими?

— Сен боланинг ишингдан гапинг кўпайиб қолди яна. Ишлагим келмаяпти, деб қўя қолмайсанми. Ўзим тиконсиз жойга ишга жойлаб қўяман, — директор яна «қопти».

Тоҳир «тошини териб» юраверди. Бу орада ертўладаги омборда сақланаётган кийим-кечакларни «тасодифан» сув босиб кетди. Кейин билим юртига ўғри тушиб, кўпгина қимматбаҳо нарсаларни «гумдон» қилиб кетишди. Тоҳирга айтганчалик директорнинг ақли ўзига етарли экан, бу ҳақда ўз вақтида тегишли жойларга хабар бериб қўйишни эсдан чиқармади.

Ҳар нарсанинг интиҳоси бўлганидек, билим юртидаги раҳбарларнинг «савоб ишлари» ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Уларнинг юқоридаги суянчиқларининг ҳам шу билим юрти номини эшитганда лабига учуқ тошадиган бўлиб қолди. Сирасини айтганда, «акалари» ҳали уларни анча жойгача суяб бориш имконига эга эдилар-у, бироқ тиргак тирайдиган жойи қолмаганлигидан афсусда эдилар.

Билим юртига нуфузли комиссия келди. Барча ишлар ипидан-игнасигача текширилди. Бошқа ишларни-ку қўяверинг, таълим жараёнининг сифатига нақд «икки» баҳо қўйишди.

... Яна янги директор, янги вазифалар, янги ваъдалар.

Тоҳирга илгари бир неча марта директорлик вазифаси таклиф этилганди. Бироқ ҳар сафар Каттаоча аянинг (Тоҳирнинг онаси) «тавсияси» билан номзод бу таклифни рад этиб келарди. Ниҳоят, кўнглини безовта қилиб келаётган ўйлари уни ана шу таклифга рози бўлишга ундади. Тоҳир 1993 йилда кўпларни ҳавотирлатиб қўйган директорлик курсига истаб-истамай ўтирди. Ишни... биноларни таъмирлашдан бошламоқчи бўлди. Тоҳирнинг боши қотди. Таъмирлай деса бинони, обод қилай деса ҳовлини тополмайди. Шунақаси ҳам бўларканми, дейсизми? Бўларкан! Биноларнинг бир қисми ижарага берилганича унутиб юборилган, ҳовлини ким қанча сўраса, бўлиб берилаверган экан. Ўнта тикув машинаси ҳам «эҳтиёжманд»га бериб юборилган. Буларнинг барчасини қайтариб олгунча Тоҳир қанча эшикларга кириб чиқмади-ю, қанча асабини бузмади.

Тоҳирнинг қисқа муддатда директорлик курсисида ўтириб, бажарган ишларининг саноғига етиш қийин. Бироқ қилинадиган ишлар ҳамон тизилишиб турибди. Энг қийини — бу ишларни навбати билан қилишни вақт кутиб турмайди. Бари бири-биридан муҳим, ечимини кутаётган, чирсиллаб турган вазифалар. Энг муҳими, малакали ҳунар эгаларини тайёрлаш учун таълим-тарбия жараёнига туб ўзгариш киритмай уддалаб бўлмаслиги икки карра икки тўртдек аниқ гап. Ҳайбаракаллачилар ўрнига пок виждон билан яшашга мойил кишилар ишга қабул қилинди. Ошхона, унинг кетидан новвойхона ишга туширилди. «Чевар» гуруҳи қизларининг қўлидан чиққан дастлабки бежирим болалар жемперини кўрганида Тоҳир чеккан азобларини бир қадар унутгандай бўлди. Олти ойлик кечки курс ишлаб турибди. Уни битирган ҳисобчи-тафтишчи, болалар тарбиячилари, газ-электр пайвандчилари, ошпазлар ҳаётда ўз ўрнини топиб олишаётир.

Энг муҳими, жамоага янги қабул қилинганлар Тоҳирнинг орзу-ўйларини рўёбга чиқаришда унга камарбаста бўладиган жўмард кишилар бўлиб чиқишди. Таълим соҳасида кескин бурилиш ясадилар. 1993 йилнинг ўзидаёқ билим юрти ўзи каби жамоалар ўртасида «ўртача» даражага етиб олди. 1994-1995 йилларда жамоа ибратли ишлари билан вилоятдаги энг яхши билим юрти эканлигини намойиш этди. Шу йил жамоанинг махсус ҳисобига 1,5 миллион сўм пул тушди. Иккита компьютер, видеоиккилик, видеокамера, стол-стуллар харид қилинди. Устахоналар, ўқувчиларнинг ётоқхоналари кўнгилдагидек таъминланди. Бу пулга биттагина хизмат машинаси олса ҳам бўларди. Лекин кўнгилдаги истак чала бўлганидан кўра пиёда юриб тургани маъқул.

Ниҳоят, биринчи марта вилоят бўйича август кенгаши кўп йиллар бошқарманинг «чандиғи» бўлиб келган мана шу масканда ўтказиладиган бўлди. Ҳа, Тоҳир безовта кўнгилдаги орзуларини рўёбга чиқариш йўлида қилган ишлари билан ўз жамоасини вилоят жамоатчилигига тан олдирган эди.

Жамоада турли айёмларни нишонлашда пул йиғиш одати йўқ. Ҳамма ҳаракатлар билим юртининг махсус ҳисобидан маблағ эвазига қилинади. Байрам арафасида ўқитувчилар бир ойлик маош миқдорида мукофот олишга одатланиб қолишган. Шароити қийин бўлган оила фарзандларига кийим-кечак улашилаяпти. Улар қилаётган савоб ишларнинг тури кўп. Муҳими, улар эҳтиёжмандга қиладиган яхшиликлари учун ҳеч қандай манфаат кутмайдилар. Шаҳарда истиқомат қилувчи 32 нафар уруш қатнашчиларининг 17 нафари билим юртининг доимий кўмагини ҳис қилиб туришибди.

— Таълим-тарбия ишларини ривожлантиришда муҳим омил бўлаётган тадбиркорлик йўналишидаги ҳаракатимизни кенгайтиришимиз керак, — деди Тоҳир. — Лимонарий қурсакмикин, деган ўйимиз бор. Аёзли қишда таваллуд кунини нишонлайдиган вакилимизга ўз боғимизда кўкарган бир даста гул тутиш қандай завқли. Қолаверса, бодринг, помидор дегандай. Лимонарийдан тушадиган унча-мунча пул хазинамизга ортиқчалик қилмайди, — кулади у. — Маиший хизмат шохобчаларини кўпайтирмоқчимиз. Янги бичиш-тикиш цехи, гўшт дўкони, сартарошхона... Режалар бор. Буларнинг барига пул керак. Пулни-пул топади деганларидек, шу йўналишдаги ишларимиз белимизга қувват бўлаяпти. Шаҳримизда ҳайдовчилик курси йўқ. Буни ҳам ўзимизда ташкил қилмоқчимиз. Ёшларимиз бошқа шаҳарга бориб юришмайди, тўланадиган пул ҳам шаҳар ғазнасига қолади. Тикув цехимизда мунтазам маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўяяпмиз. Қизларимиз Фарғонадан келтирилган дастгоҳларда гиламдўзликни ўрганишаяпти.

— Буларнинг бари, — деб сўзини давом эттиради Тоҳир, — асосий ишимиз — баркамол авлодни вояга етказиш йўлидаги ўй-фикрларни бир сония бўлса-да, тўхтатишга асос бўлолмайди. — У шундай дея стол устида турган боядан бери нигоҳ ташлаб қўяётган йўлбошчимизнинг Олий Мажлис IX сессиясида сўзлаган нутқи, Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунини, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини қўлига олади. — Назаримда, бугунги турмушимизни тубдан ўзгартиришга қодир, чинакам ҳаётбахш ҳужжатлар булар. Яқинда уч кунлик семинардан қайтдик. Пойтахтдаги юқори даражадаги раҳбарлар билан учрашувлар, суҳбатлар, йўл-йўриқлар, баҳслар... Таассуротлар зўр, фикрлар бир-бирини қувлайди. Миллатимиз келажагини яратадиган миллий кадрлар тайёрлаш учун имкон эшиклари ланг очилмоқда.

Унинг ўта самимий айтган шу сўзларини тингларканман, чеҳрасига назар ташлайман. Тоҳирнинг ўткир нигоҳи, бутун қиёфаси менга баланд қоядан учишга ҳозирланаётган бургутни эслатди. Ҳа, ҳар қандай улуғвор ишларни юрт ташвишини бундайин виждони тинч, покиза инсонларга ишонса бўлади. Ҳамма даврларда ҳам улар эл-юрт юмуши учун собит турганлар.

С. ХОЛБОЕВ,
Сирдарё вилояти.

Тақдимот

АЛЛОМАНИНГ ТЎЙИ ДАВОМ ЭТЯПТИ

Фарғоналиклар улуғ ҳамюртлари Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллик тўйини тантаналар билан нишонлашган эдилар. Яқинда Юсуфжон Шакаржонов номли вилоят ўзбек мусиқавий драма ва ҳажвия театрида «Осмонга сиғмаган муҳаббат» номли икки пардали драманинг тақдимоти бўлиб ўтди. Аҳмад ал-Фарғоний нафақат буюк олим, алломагина бўлиб қолмай, катта қалб ва муҳаббат эгаси эканлигини тараннум этувчи бу асар таниқли ёзувчи ва драматург Йўлдош Сулаймон қаламига мансубдир.

Шуниси диққатга сазоворки, аллома тўйи арафасида асарнинг русча варианти фарғоналик русийзабон санъат ихлосмандлари ҳукмига ҳавола қилинган эди. Энди асар талабчан ўзбек томошабинлари қалбидан ҳам жой оладиган бўлди.

Асарни театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Давлат мукофоти совриндори Муҳаммадсоли Юсупов саҳналаштирган. Асосий ролларда Исроилхон Султонов, Кароматхон Аҳмедова ва саҳналаштирувчи режиссёрнинг ўзлари иштирок этишган.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошкент ш., Мирзо Улуғбек туманидаги «Мелиостроймаш» ОАЖ тугатилмоқда. КОД ОКПО 05799090.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб икки ой давомида қуйидаги манзил бўйича қабул қилинади:

СОДИҚОВ к., 15

Тел. 35-62-60, 132-07-04

ECOLOT

«ЭКОЛОТ» Қўшма корхонаси тўртинчи серия 50 сўмлик лаҳзали пуллик лотереяси сотилиши якунланганн ҳақида эълон қилади.

Шу серияга мансуб бўлган ютуқли чипталарни тўлов учун 1999 йил 31 майгача қуйидаги манзилга топшириш мумкин:

Тошкент шаҳри, А. Тўқай кўчаси, 1, 6-қават, «ЭКОЛОТ» Қўшма корхонаси.

Юқорида кўрсатилган муддатдан сўнг чипталар ўз кучини йўқотади, улар бўйича ютуқлар тўланмайди ва эътирозлар қабул қилинмайди.

«ЭКОЛОТ» Қўшма корхонаси маъмурияти.
Телефонлар: (3712) 34-33-30,(371) 133-06-65.

1261

Мамлакатимизда кечаётган ислоҳотлар ҳар биримиздан, айниқса, давлат бошқаруви тизими, корхона, компанияларнинг раҳбар ходимлари, давлат хизматчиларидан бошқарув, ҳуқуқ, иқтисодиёт, сиёсат ва маънавият соҳаларида бугунги талаблар даражасида билимларга эга бўлишни тақозо этмоқда. Ушбу билимларга эга бўлишни истасангиз Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг "Жамият ва бошқарув" журналига обуна бўлинг.

Обуна индекси:
Якка тартибдаги обуначилар (жисмоний шахслар) учун-75221.
Идоралар (юридик шахслар) учун-75222.

®/1254

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТР ТЕХНИКА АЛОҚА ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари:

1. Жисмоний тарбия ва спорт.
2. Информатика.
3. Физика.
4. Ўзбекистон тарихи.
5. Алоқа линиялари.
6. Радиореле ва йўлдошли алоқа тизимлари.
7. Антенна фидер қурилмалар.
8. Электрон квант асбоблари.

Аризалар эълон чоп этилгандан кейин бир ой ичида қабул қилинади. Танловда кўрсатилган мутахассислар бўйича фан докторлари ва фан номзодлари қатнашишлари мумкин.

Институт манзили: Тошкент ш., А. Темур кўчаси, 108, тел.: 35-11-50.

®/1246

«ОНИКС» ҲЖ

жамоаси

Кўп миллатли Ўзбекистон халқини

янги 1999 йил

билан табриклайди.

Барчангизга мустаҳкам соғлик, тинчлик, бахт-саодат, Ватанимиз равнақи йўлидаги иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишингизда зафарлар тилайди.

Янги йилингиз муборак бўлсин!

®/1272

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), **А. ЖАББОРОВ, С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ** (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), **Л. ПАК** (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), **М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, Ў. ҲОШИМОВ.**

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0608, 27517 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Э. БОЛИЕВ.
Навбатчи — Ғ. ЭШМУРОДОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 23.40
1 2 3 4 5 6